ತಾರೀಖು 14ನೆ ಮಾರ್ಚ್ 1907.

ಅಧಿಸೂಚನೆ.

ನಂ. ಫೈ 6889, ಈ ಕೆಳಗಣ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುಕುಮನ್ನು ಸರ್ವ ಜನರ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟಣೆ ಇದೆ:—

ತಾರೀಖು 14ನೆ ಮಾರ್ಚ್ 1907.

ನಂ. ಫೈ 6878-88. ಹುಕುಂ—ಅಡಕೆಯ (ಸುಪಾರಿ) ಮೇಲಿನ ಹಾಳತವನ್ನು ತೆಗದುಹಾಕುವ ವಿಷಯವೂ, ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ವ್ಯಯಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ನೆರವೇರಿಸುವುದು ಬಳ್ಳಿಯದು ಎಂಬುದೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತ ಮಹಾರಾಜರವರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಸದರಿ ಸುಂಕವು ನಿಜವಾಗಿ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಭೇದವಿದ್ದರೂ ಮೇಲ್ಕಂಡ ತಿದ್ದುಪಾಟು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದುದು ಎಂಬುದೂ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವು ಬಹುದೂರ ವ್ಯಾಪಿಸುವಂಥಾದ್ದು ಎಂಬುದೂ ಯೋಗ್ಯಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಲೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

2. ಇದಕ್ಕೆ ಲಗತ್ತು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸಂಗ್ರಹವು ಅಡಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಹಾಳತದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನೂ ಸ್ವಭಾವವನ್ನೂ, ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೂ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಉಂಟಾಗುವ ಕೇಡನ್ನೂ ಈ ಕೇಡನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟವಾಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರೀಧರ್ ಸ್ವಾಕಾ— ಮಲೆನಾಡು ಜನಗಳ ಕ್ಷೀಣದೆಶೆಯು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಗೋಚರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದರ ಕಾರಣಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯೋಪಿಸತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾದ ವಿಚಾರಣೆಗಳು ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಈಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇಮಾವಸ್ಥೆಯು ಬರಬರುತ್ತ ಅಡಕೆಯ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೇ ನಿರ್ಮೂಲ ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆಯೊ ಎಂದು ಭಯಪಡಿಸುವಷ್ಟು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದೂ ಅವರ ದರಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಲ್ಪ ಕಾಲದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಷ್ಟಬಂದರೂ ಅದನ್ನು ಅವರು ತೀಸಲಾರದೆ ಇರುವುದೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದೇ ಇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಳೆದ ಎರಡು ಸಲದ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೋಟಗಾರರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವುಂಟಾಗಿದೆ. ಕ್ರಮವಾದ ನೀರು ಸಬರಾಯಿಯು ತಪ್ಪಿಹೋದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಉಂಟಾದ ನಷ್ಟದಿಂದ ಅವರು ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ; ಯಾತಕ್ಕೆಂದರೆ ಮರಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ಸತ್ತುಹೋಗದೆ ಇದ್ದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳ ಜೀವವು ಬಹಳವಾಗಿ ಉಡುಗಿ ಹೋಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದವರೆಗೆ ಅವು ಯಾವ ಫಲವನ್ನೂ ಕೊಡಲಾರವು. ಇಂಥಾ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡು ಜನಗಳು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಡವಾದರೆ ಕಷ್ಟವು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

3. ಕಾರ್ಯಸಾಧಕವಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಳಿದಂತೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಷ್ಟವು ಯಾವುದೆಂದರೆ — ಈ ಬಾಬಿನಿಂದ ಭಾರಿ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯು (ವರ್ಷ ಬಂದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 3½ ಲಕ್ಷ) ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಆದಾಯವ್ಯಯದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಭಾರಿ ಮೊಬಲಗೆನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವದೆಂದು ತೋರಿ ಇತ್ತು. ಶ್ರೀಮಂ ಮಹಾರಾಜರವರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಚೆಗೆ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರವೇಶ ಈಗಿನ ಆದಾಯವ್ಯಯದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಮುಂದಿನ ಆಯತಿಗಳನ್ನೂ (ನಾನಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಖರ್ಚು ಕಡಮೆಯು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಗಲೆ ಜಾರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ತಿದ್ದುಪಾಟುಗಳು ಮೊದಲಾದ) ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆದಾಯ ವ್ಯಯಗಳನ್ನು ಭದ್ರವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಣೆಗಳನ್ನೂ ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕ ಆದಾಯವ್ಯಯದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ವಿಶೇಷ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದ ಹಾಳತವೆಲ್ಲಾ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯನ್ನೂ ತಾವು ಈಗ ಸುಖವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

4. ಆದುದರಿಂದ, 1907—1908ನೆ ಸರ್ಕಾರಿ ವರ್ಷ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಅಡಕೆಯ (ಸುಪಾರಿ) ಮೇಲಿನ ಹಾಳತವನ್ನು ತೆಗದುಹಾಕಲಾಗುವುದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬಾಗಾಯಿತು ಜಮೀನುಗಳ ಕಂದಾಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಸಮವಾಗಿರುವಷ್ಟು ಮೊಬಲಗನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವ ಈ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ತೋಟಗಾರರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಡಕೆ ಸಾಗುವಳಿ, ಅಡಕೆ ಮರಕ್ಕೆ ತಗುಲಬಹುದಾದ ರೋಗಗಳು ಮೊದಲಾದ ಅಡಕೆ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು ಮೂಲಧನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಂದು, ಚಿಕ್ಕ ವರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ತೋಟಗಾರರನ್ನು ಕೇಳಿಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸದರಿ ವರಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಕೃತದಲ್ಲಿ ಅಡಕೆತೋಟದ ಜಮೀನುಗಳ ಮೇಲಿನ ಕಂದಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದಾಣೆಯಂತೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಅದರ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಡಲಾಗುವುದು. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳು ಸರ್ವೆ ಫೀಲಾಬೆಗೆ ಬರ್ತಿದು ಈ ಹುಕುಮನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿ ಇದೆ.

5. ಹಾಳತದ ವಸೂಲಾತಿಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು 1907ನೆ ಜುಲೈ 1ನೆ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ತೆಗದುಹಾಕಲಾಗುವುದು. ಅದಾಗ್ಯೂ ಡಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗದುಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಂದಿ ಜನಗಳಿಗೆ ರವಿನ್ಯೂ ಆಥವಾ ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ ಯಾರು ಇತರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವರಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾರೆಯೊ ಅಥವಾ ಯಾರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಾರದೊ ಅಂಥವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದಾದ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಅಥವಾ ಇತರ ಪೆನ್ಷನ್ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಟ್ಯುಯಿಟಿ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

6. ಈಗ ಕಟ್ಟೆಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮುಂದಿನ ಉಪಯೋಗದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಪ್ಪಗಿಟಿ ಕವಿ ಪನರುಗಳ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುವುದು.

ಅಪ್ಪಣೆಯು ಮೇರೆಗೆ,
ಕೆ. ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಐಯ್ಯರ್,
ಸರ್ಕಾರಿ ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸೆಕ್ರಟರಿ.

ಪರಿಸಿಷ್ಟ.

ಅಡಕೆ (ಸುಪಾರಿ) ಹಾಳತದ ಚರಿತ್ರಸಂಗ್ರಹ.

ಮೈಸೂರು, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಹೋದ 1831ನೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಪನಗಳು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು, ಹತ್ತಿ, ಮೆಣಸು ಮೊ ದಲಾದುವುಗಳು ಸೇರಿ ಸುಮಾರು 550 ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸಾಧಾರು ಹಾಸಲೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಸುಂಕದ ಪಾವತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಸಾಧಾರು ಸುಂಕಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕರಗುಪಡಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಹೊರಗೆ ರಫ್ತಾಗಲಿ ಸುಂಕವ ನ್ನು ತೆರುತ್ತಿದ್ದವು. ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಸುಂಕವು ವಸೂಲ್ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೊ ಆ ಪದಾರ್ಥವು ಹೋಗಿ ಸೇರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸುಂಕವು ಸಾಯರು ಹಾಸಲಾಗಿ, ಅಥವಾ ಬಾರಾಮಾರ್ಗದ ಹಾಸಲಾಗಿ ಅಥವಾ ಭರ್ತಿ ಹಾಸಲಾಗಿ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾರಾಮಾ ರ್ಗದ ಹಾಸಲು ಸುಮಾರು ಅರುವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಸುಂಕಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸಂ ಖ್ಯೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಈಚೆಗೆ 1885ನೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಅಡಕೆ ಒಂದು ಪದಾರ್ಥದ ಮೇಲೆಯೇ ಸಾಯರು ಹಾಸಲು ವಸೂಲಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. 1875ನೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆನವರೆಗೆ ಫಸಲಿನ ತರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ 24 ತೊಲೆಯಿಂ 40 ಸೇರಿನ ಮಣ ಬೆಂದಕ್ಕೆ 6 ಆಣೆ ಲಾಗಾಯಿತು ರೂ. 1 – 4 ಆಣೆ ವರೆಗೆ ಸುಂಕವು ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಣ ಒಂದಕ್ಕೆ 12 ಆಣೆ ಯಂತೆ ಏಕರೀತಿಯಾದ ದರದ ಸುಂಕವು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ದರದ ಸುಂಕವೇ ಈಗಲೂ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 1863-64ನೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಯರಿಂದ 11 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಿಾರಿ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯಾಯಿತು. ಅದರ ವಸೂಲಾತಿಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ 1 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮಿಾರಿ ಖರ್ಚಾಯಿತು. ಅನೇಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಾಯರು ಸುಂಕವನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದರಿಂದ ಸಾಯರು ಹು ಟ್ಟುವಳಿಯು ಸುಮಾರು 3½ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಅದರ ವಸೂಲಾತಿಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ 11,676 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾ ಗುತ್ತಿದೆ.

2. ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಡೂರು ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳ ಮಲೆನಾಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತುಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕೆಯು ಬೈರಾ ಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಾ ಸಾಯರು ಹುಟ್ಟುವಳಿಯು ಗ್ರಾಮದ ಪಟೇಲನ ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಉ ದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ಮೂಲಕ ವಸೂಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಭಾರಿ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯು ವಸೂಲಾಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಡೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತುಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದೆ. ಆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸೇರಿದವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 5ರ ಲಾಗಾಯಿತು 15 ರೂಪಾಯಿನ ವರೆಗೆ ಸಂಬಳ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

3. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆವ ಅಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಾಗವು ಅಡಕೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳವಾದ ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಹೋ ಗುತ್ತದೆ. ಕಡೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ರೈತನು ತನ್ನ ಫಸಲನ್ನು (ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ) ಬೀರೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕನಿಗೆ ನೇಟಾಗಿ ಅಥವಾ ದಳ್ಳಾಳಿಯ ಮೂಲಕ ಮಾರುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಅಡಕೆ ಯನ್ನು ಸಾಗಿಸುವಾಗ ಸಾಯರು ಕಟ್ಟೆಗೆ ಅದನ್ನು ತೆಗದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದು ತೂಕವಾಗಿ ಹಾಳತವು ವಸೂ ಲಾಗಿ ರಹದಾರಿ ಕೊಟ್ಟವರ ರಹದಾರಿನಿಶಿ ಅದನ್ನು ಸಾಗಿಸಬಹುದು. ರೈತನು ತನ್ನ ಫಸಲನ್ನು ನೇಟಾಗಿ ವರ್ತಕನ ಬಳಿಗೆ ತೆಗೆ ದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಮೊದಲು ಅವನೇ ಹಾಳತವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ದಳ್ಳಾಳಿಯು ಅವನಿಂದ ಖರೀದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ದಳ್ಳಾಳಿಯೇ ಸಾಯರು ಹಾಳತವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

4. ಮೈಸೂರಿನ ಅಡಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಾಳತವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳ ಕ್ಕೆ ತಂದ ಅಡಕೆಯು ಸುಂಕಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯದೇಶದ ಅಡಕೆಯು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಅದನ್ನು ಸಮೀಪತವನವಾದ ಸಾಯರು ಕಟ್ಟೆಗೆ ತೆಗದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಾಫು ರಹದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ತರುವಾಯ ಅಂಥಾ ರಹದಾರಿನಿಶಿ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಸಾಗಿಸಬಹುದು. ಅನ್ಯದೇಶದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಹೀಗೆ ಸುಂಕದಿಂದ ವಿನಾಯಿಸಿರು ವುದು ಸಹಜವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಫಸಲನ್ನು ಮೈಸೂರು ಗಡಿಯ ಆಚೆಗೆ ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ತೆಗದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲೆ ವಿಲೆ ವಾರಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಅನ್ಯದೇಶದ ಫಸಲಿನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳಕ್ಕೆ ವಾಪಸು ತರುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರ ಣವಾಗಿದೆ. ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರವು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ನಂಬಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾ ರವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸಾಯರು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ತಪ್ಪಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿ ಇದೆ.

5. ಆದರೆ ಅಡಕೆ ಫಸಲಿನ ಕಟಾವಿಗೂ ಅದರ ವಿಲೆವಾರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಗೆ ಮಾಡಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧವೇ ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಶ್ರಯ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ. ಕಟಾವಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆ ಸಾಯರು ನೌಕರರು ಪ್ರತಿ ತೋ ಟವನ್ನೂ ಅಜಮಾಯಿಷಿ ಮಾಡಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ ಪ್ರತಿ ತೋಟದ ಅಂದಾಜನ್ನೂ ಮುಂದಿನ ದಾಖ

ಲಬ್ಗೆ ಪಟೇಲನಿಂದ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಬಂದು ರಿಜಿಸ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಫಸಲನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ತೋಟಗಾರನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹನ್ನು ಉದ್ದೇಶವೆನ್ನು ಪಟೇಲನಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪಟೇಲನು ಒಂದು ರಹದಾರಿ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾನು ಬಂದು ಫಸಲನ್ನು ಅಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅದನ್ನು ತೋಟದಿಂದ ಸಾಗಿಸಕೂಡದೆಂದು ತೋಟಗಾರನನ್ನು ಆಗ ಲೆ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ರಹದಾರಿಯ ಅಧಿಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅಡಕೆಗೊನೆಗಳನ್ನು ಜನಾಯಿಸಿ ಗೊನೆಯಿಂದ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಆಗ ಪಟೇಲನಿಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಡಕೆಕಾಯನ್ನು ಅಳೆದು ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅಡಕೆ ತಯಾರಾಗಬಹುದೊ ಅದನ್ನು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ ಈ ತಪಶೀಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ರಹದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರದು ಸಾರಾಂಶಕ್ಕೆ ಅಡಕೆಯನ್ನು ತಯಾ ರ್ಮಾಡಲು ತೋಟಗಾರನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕೆಯು ತಯಾರಾದಾಗ ಪಟೇಲನೂ ಸಾಯರು ನಾಕರರೂ ಅದ ನ್ನು ಮತ್ತೊಂದಾವರ್ತಿ ತೂಕಮಾಡಿ ನಿಜವಾಗಿ ಅದ ಬಟ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಅದನ್ನು ತೋಟಗಾರ ನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ತೋಟಗಾರನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಅಡಕೆಯ ದಾಸ್ತಾನನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಒಂದು ರಿಜಿಸ್ಟರು ಪಟೇ ಲನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಮನೆಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಬಿಡಲ್ಪಡುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಡಕೆ ಹೋಗಲಾಗಿ ರಿಜಿಸ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ತೋ ರಿಸಿರುವ ಅಡಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರನು ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಗವಾದರೂ ಮಾರಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಮಾರಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಮಾಣವು ಪಟೇಲನ ಬಳಿ ಇರುವ ರಿಜಿಸ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ದಾಸ್ತಾನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಜ ಮಾಯಿಷಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದು ರಿಜಿಸ್ಟರಿನ ಪ್ರಕಾರದ ನಿತ್ಯಳಿ ಶಿಲ್ಕಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದ ಕಡವಿಗೆ ತೋಟಗಾರನು ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ರೈತನ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಅಡಕೆಯು ಸಾಗಿಸಲ್ಪಡುವಾಗಲೆ ಸಾಯರು ಕಟ್ಟೆ ಯಲ್ಲಿ ಹಾಳತವು ವಸೂಲ್ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

6. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕ್ರಮದಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗುವುದಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಕ್ರಮವು ಸರ್ಕಾರಿ ಶೇಳಿ ನಾಕರರೂ, ಗಾಬರಿಯ ಪಟೇಲನೂ, ನಿರಂತರವಾರವಾಗಿ ರೈತನ (1) ಕೊಯ್ಯಲಿನ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ (2) ಗಿರಾಕಿಗಳ ಸಂಗಡ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿಯೂ, (3) ದಾಸ್ತಾನು ವಿಚಾರವಾಗಿಯೂ ಅವನ ತಂಟೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ನಾನಾರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಡಕೆಯ ಹಾಳತವು ಬೇಸರಗೊಳಿಸು ವುದಾಗಿಯೂ, ಪೀಡಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಅತೀ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಅಥವಾ ದಂಡನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಇದೆಯೆಂದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಫಿಸರು ಗಳಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ; ಸಾಯರು ಹುಟ್ಟುವಳಿಯ ರೂಪವಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೂರುವರೆ ಲಕ್ಷಕ್ಕೋ ಸ್ಕರ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾದಷ್ಟು ಪೊಬಲಗು ನಿಜವಾಗಿ ರೈತರ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಾಗಿ ಬಹಳ ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳಾದ ಕೆಲ ವು ಆಫಿಸರುಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

7. ಈಗ, ಈ ಗುರುತರವಾದ ಭಾರವು ಯಾರ ಮೇಲಿ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೊ ಅಂಥಾ ಜನಗಳು ಅದನ್ನು ತಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಬಲಹೀನರಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ; ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುವವರು ಈ ಅಡಕೆ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಭಾರಿ ಕ್ರಯವು ಬಿದ್ದಿರುವುದಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ನೆರೆಯ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ 15 ರೂಪಾ ಯಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಪರಮಾವಧಿಯ ಕಂದಾಯದ ದರವು ಎಕರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ 28 ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ಭಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಯರು ಸಿಂದ ಎಕರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ 13 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಕಗಳಿಗೆ ಈ ತೋಟಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಅತಿ ಅರಿಕವಾದ ಕಂದಾಯದಿಂದಲೊ ಅಥವಾ ಅದಿಲ್ಲದೆಯೊ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ತೋಟಗಾರರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾ ವುಕಾರರ ಕಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೆಲೆಗಳು ಇಳಿದುಹೋದುದರಿಂದಲೂ, ಮಾರಿಗೆ ತಗುಲಿ ಪೈರನ್ನು ನಾಶವಾಡುವ ಕೊಳೆ ರೋಗದಿಂದಲೂ, ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಮಳೆ ಸಾಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ತೋಟಗಾರರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದಾರೆ. ಸಾಧಾರಣ ವಾದ ತರೀ ಬುಷ್ ಜಮೀನುಗಳ ಬಡೆಯನಿಗೆ ಬಂದು ಸಲದ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಂಚಕಾಲದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಷ್ಟವಾದರೂ ಮುಂ ದಿನ ವರ್ಷ ಬೆಳ್ಳಿ ಮಳೆಯಾದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಅಡಕೆ ತೋಟಗಾರನಿಗೆ ಬಂದು ವರ್ಷದ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಿಂದುಂಟಾಗುವ ನಷ್ಟವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವುದು. ವಿತ್ತೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದಲೂ, ವಿಶೇಷ ಖರ್ಚಿನಿಂದಲೂ, ಸ್ವ ಮಾರು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ವರಗೆ ಯಾವ ಪ್ರತಿ ಫಲವೂ ಇಲ್ಲದೆಯೂ ಎಬ್ಬಿಸಿದ ಮರಗಳು ಒಂದು ವರ್ಷ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದ ರಿಂದ ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಅಥವಾ ಮಾರನೆ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟುಮಳೆ ಬಿದ್ದರೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿರಿಗಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ವಿಶೇಷ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಅಡಕೆ ತೋಟಗಳು ತಿರಿಗಿ ನೆಟ್ಟಗಾಗದಷ್ಟು ಹಾನಿಯು ಉಂಟಾಯಿತೆಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಪರಿಯಾದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಂದ ಕಳೆದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕೆ ತೋಟಗಳು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮಲೆನಾಡಿನ ತೋಟಗಾರರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಅಡಕೆಯ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಬಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಆಫಿಸರುಗಳೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪ ಡುತ್ತಾರೆ.

8. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸಹಾಯದ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಏರ್ಪಾಟುಗಳು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು, ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. 1891ರಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ದಿವಾ ನರಾದ ಮಿ|| ಮಾಧವರಾಯರು ತೋಟಗಾರರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ, ತೋಟದ ಕಂದಾಯವು ಯಾರಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ, ಸಾಯರು ಸಂಕವನ್ನೂ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಯೇ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಅವರು ತಪಶೀಲುವಾರು ರಿಪೋರ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ (1) ತೋಟದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕಡವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು (2) ಸಾಯರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಅಥವಾ ಅದರ ದರವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಸರ್. ಶೇಷಾದ್ರಯ್ಯರವರು ತೋಟದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾದ ತರೀ ಕಂದಾಯದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಾಯ ರು ಸಂಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಒಂದು ಮೈರಗಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದೂ ಆಲೋಚಿಸಿ ಒಂದು ವಿಕಲ್ಪವಾದ (ಒಂದೆಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಎಂಬ) ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಬಹಳ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದ ತರುವಾಯ ಸಾಯರು

ಸುಂಕದ ತಂಟೆಗೆ ತಹಶೀಲ್ದಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಎಲ್ಲ ಕಂದಾಯವು ಅತಿ ಭಾರವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತೋ ಅಂಥಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮೂರರಲ್ಲಿ ಬಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಇಳಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿ ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಾಧಾರಣವಾದ ದರವನ್ನು ಎಕರೆ ಬಂದಕ್ಕೆ 15 ರೂಪಾಯಿಂದ 10 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಇಳಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು 1896ರಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

9. ಆದಾಗ್ಯೂ ತೋಟದ ಕಂದಾಯದ ಬಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಳಿಸುವುದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯವು ಆಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತೊ ಅಷ್ಟು ಸಹಾಯವೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂತು. ಅಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದಾಯ ವ್ಯಯದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ 3½ ಲಕ್ಷ ನಿರಾಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಾಬನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡದೆ ಹೋದುದೇ ಸಾಯರು ಸುಂಕದ ತಂಬಿಗೆ ಹೋಗಕೂಡದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಆನುವ್ಯಯಗಳು ಸ್ವಾಭಾವ್ಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದಾಗ ಸಾಯರು ಸುಂಕವನ್ನು ಖಟ್ಟಿಗೆ ಇಡಲಿಲ್ಲವೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂದು ಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂಬ್ಯತಿಗೆ ಸ್ಥಳಹಿಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟುವು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರ್. ಪಿ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರು ಸಾಯರು ಹುಟ್ಟುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಬಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಉಳಿದುದನ್ನು ಎಕರೆಗೆ ಇಪ್ಪೈಂದು ವರಿ ಹಾಕಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ರೈತನು ಈ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಏರ್ಪಾಡಿಗಿಂತ ಅತ್ಯಪ್ಪ ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಬಹುಕಃ ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರಿಬಂದ ಯಾತಕ್ಕೆಂದರೆ, ಆಂಥಾ ವರ್ಷಯು ಹಾಳತದಹಾಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಆದ ಫಸಲನ್ನು ನೋಡದೆ ಬಹುಃ ರೈತನು ತನ್ನ ಫಸಲಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ವಸೂಲ್ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದು.

10. ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡಿಗೆ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಹಾಳತವನ್ನು ಮಣಿ ಬಂದಕ್ಕೆ 12 ಆಣೆಯಿಂದ 8 ಆಣೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪನ್ನುಟ್ಟಿಗೆ ಇಳಿಸೋಣವು ಈಚೆಗೆ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿತ್ತು; ಆದರೆ ಇದು ಈಗಿನ ಕೆಡುಕನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಈಗ ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಾಯಿತು. ಈಗ ಬಂದೇಸರ್ತಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಯರು ಸುಂಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಇದೆ.

11. ಎರಡು ದೊರ ಇದು ತೋಟಗಾರರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದೊ ಆ ಅಂಶವನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗೂಢವಾದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಕಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಖರ್ಚನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿ ಖರ್ಚೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವವನಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಈ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಡಮೆಯು ಪದಾರ್ಥನನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವವನಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಟಾಗುವ ಹಾಗೆ ಪದಾರ್ಥದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಗೌರವಾರ್ಹವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ ಕೆಲವು ಅಫಿಸರುಗಳು ಹಾಳತವು ನಿಜವಾಗಿ ಫಸಲನ್ನು ಬೆಳೆಯುವವನಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿವಾದವು ನಡೆಯಿತು; ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳವಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇಂಥಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಸರಿಯೆಂದು ಹೇಳಲು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಪೂರಾ ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಎಂಬ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಮನುಷ್ಯನೂ ತನಗೆ ಯಾವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೊ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆಂಬ ಊಹೆಯೇ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ, ಮಲೆನಾಡಿನ ರೈತನು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದವನೂ ಮತ್ತು ಅನೇಕವೇಳೆ ಬಡವನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದಳ್ಳಾಳಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ, ಈ ದಳ್ಳಾಳಿಯು ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಹಾಳತವನ್ನೂ ಕೊಡಲಾರನು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಫಸಲನ್ನೂ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಸಲಾರನು. ಹಾಳತವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದರಿಂದ ಫಸಲನ್ನು ಬೆಳೆಯುವವನಿಗೆ ದಳ್ಳಾಳಿಯಮೇಲಿನ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕಡಮೆಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಗಣನೆಗೆ ಬರುವಷ್ಟು ಸಹಾಯವಾಗುವುದೆಂದು ನಂಬಲು ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿವೆ.

12. ವೈಸೂರು ಅಡಕೆಯು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವವುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದುದೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಇತರ ದೇಶಗಳ ಅಡಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ದೇಶವಾರವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ವೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಅಡಕೆಗೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ಇದರಮೇಲಿನ ಹಾಳತವನ್ನು ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವವನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಈ ವರಿಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವುದರಿಂದ ಫಸಲನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡುವವನಿಗೆ ನೇಟಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕೀಳೆ ತರದ ಅಡಕೆಗಳಿವೆ, ಈಗ ಅವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಹಾಳತದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅವುಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ವಿಕ್ರಯವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. 1875ಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ಅಡಕೆಗಳಿಗೆ 6 ಆಣೆ, 12 ಆಣೆ ಮತ್ತು 1 ರೂಪಾಯಿ 4 ಆಣೆಯಷ್ಟು ಸಾಯರು ದರಗಳಿದ್ದುವು. ಏಕರೀತಿಯಾದ 12 ಆಣೆ ದರವು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಕೀಳೆ ತರದ ಅಡಕೆಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಬಾಬಾರಿಯಾಯಿತು. ಹಾಳತವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕೋಣದರಿಂದ ಕೀಳೆ ತರದ ಅಡಕೆಯ ವಾರಾವಳಿ ಬಡನೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಸ ಪೈರು ಬೆಳೆದವನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯವಾಗುವುದು.

13. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಿಬ್ಬುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯು 3½ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಡಕೆಯು ತೋಟಗಾರನ ಪಾಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದೊ ಆದನ್ನು ಹೇಳಲಸಾಧ್ಯವಾದರೂ ಅದು, ಜನಗಳನ್ನು ಪೀಡಿಸುವ ಮತ್ತು ನೀತಿಗೆಡಿಸುವ, ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನನ್ನು ದಳ್ಳಾಳಿಯ ಒಂಧನದಲ್ಲಿ ಇಡುವ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ನೇಟಾಗಿ ಆಗುವ ಹುಟ್ಟುವಳಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಣದ ಭಾರವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಮೇಲೆ ಹಾಕುವ ಈಗಿನ ಅನಿಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ಕೆಡುಕಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

14. ಸಾಯರು ಸುಂಕವನ್ನು ಹಾಕೋಣವು, ಆದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವ ಕೇಡುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ, ಕಂದಾಯ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾದ ರೀತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದೂ, ಮತ್ತು ಸಾಯರು ಸುಂಕವಿಲ್ಲದೆ ಭೂರಿ ಜಮ್ರಿ ಕಂದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಸಾಯರು ಸುಂಕಬೊಡನೆ ಬಂದು ಲಘುವಾದ ಜಮ್ರಿ ಕಂದಾಯವು ರೈತರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿರುವುದೆಂದೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಊಹೆಯು ಬಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸಾಯರು ಸುಂಕವು ಈ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನುಳ್ಳದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು; ಅದು ನಿಜವಾಗಿ ಆಗುವ ಫಸಲಿನಿಂದ ಕ್ರಮ ಪಡಿಸಲ್ಪಡುವ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನುಂಟುಗಿರುವುದರಿಂದ ಫಸಲಾಗದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗೆ ಭಾರವಾಗಿರಲಾರದು. ಮತ್ತು ಅದು ಕ

ಳವಾಗದಂತೆ ಇರಲು ಕೆಲವು ರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಸಾಯರು ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಮೇರೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು, ತನ್ನ ಹಸರು ರಿಜಿಸ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಹೊರತು ಅಡಕೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ವಿಲೆವಾರಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದಾದರೂ ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಕೆಲವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಅಸಹ್ಯಕರವಾದ ಹೊರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು; ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾದ ರಂಗಡದವರ ಹೆಚ್ಚಿದ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯಲ್ಲಿ $3\frac{1}{2}$ ಲಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾದುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಫಲವು ಉಂಟಾಗುವುದೆಂದು, ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿದೆ; ಅಂಥಾ ಸಂಪತ್ತು ಎಕರೆಗೆ 13 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಬೀಳಬಹುದಾದ ತೆರಿಯು ರೈತನಿಗೆ ತಪ್ಪುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದೆಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಹುಕುಂ ಬಮೋಜೀಬ್,
ಕೆ. ಎಸ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಐಯ್ಯರ್,
ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗಳ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೆಕ್ರಿಟರಿ.

ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್.

ಇಸ್ತಿಹಾರ್ನಾಮೆ.

ತಾರೀಖು 13ನೆ ಮಾರ್ಚಿ 1907.

ನಂ. 226–1845, ತುಮಕೂರು ಡಿವಿಜನಿಗೆ ಸೇರಿದ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಮಿ|| ಸಿ. ಎ. ಮಹದೇವಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಸಿ. ಇ., ಯವರಿಗೆ 1907ನೆ ಮಾರ್ಚಿ 15ನೆ ತಾರೀಖು ಲಾಗಾಯತು ಅಥವಾ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತಾರೀಖು ಲಾಗಾಯತು ಮೈಸೂರು ಸರ್ವಿಸ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ 177ನೆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಅನುಸರಿಸಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ರಜಾ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

2. ಮಿ|| ಮಹದೇವಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ರಜಾದಮೇಲೆ ಇರುವ ವರಿಗೂ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ಹುಕುಂ ಕೊಡುವ ವರಿಗೂ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಮಿ|| ಆರ್. ಎಸ್. ನವರತ್ನ, ಎಲ್. ಸಿ. ಇ., ಯವರನ್ನು ತುಮಕೂರು ಡಿವೀಜನ್ ಅಫಿಷಿಯೇಟಿಂಗ್ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜನಿಯರಾಗಿ ಮೊಕರ್ರರು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಾರೀಖು 20ನೆ ಮಾರ್ಚಿ 1907.

ನಂ. 241-2000, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಡಿವೀಜನ್ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಮಿ|| ಕೆ. ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾವ್ ಯವರಿಗೆ 1907ನೆ ಮಾರ್ಚಿ 1ನೆ ತಾರೀಖು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ 187–1541ನ ನಂಬರ್ ಇಸ್ತಿಹಾರ್ನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚಿ 4ನೆ ತಾರೀಖು ಲಾಗಾಯಿತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ 10 ದಿನಗಳ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ರಜಾವನ್ನು ಇನ್ನೂ 5 ದಿನಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಹುಕುಂ ಬಮೋಜೀಬ್,
ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಮೆಕ್‌ಹರ್ಟೀ,
ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖಾ ಮೈಸೂರ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೆಕ್ರಿಟರಿ.

ತಾರೀಖು 14ನೆ ಮಾರ್ಚಿ 1907.

ನಂ. 229–1871, ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೇಗಳ ಸೆಕ್ರಿಟರಿ ಮಿ|| ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಮೆಕ್‌ಹರ್ಟೀ, ಎಂ. ಐ. ಸಿ. ಇ., ಯವರಿಗೆ 1907ನೆ ಏಪ್ರಿಲ್ 3ನೆ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತಾರೀಖು ಲಾಗಾಯತು ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್ 260ನೆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಅನುಸರಿಸಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ರಜಾ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

II. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೇಗಳ ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರಿಟರಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್, ಎಚ್. ಬರ್ನಾರ್ಡ್, ಇ. ಥಾಸ್, ಆರ್. ಇ., ಯವರು ಮಿ|| ಮೆಕ್ ಹರ್ಟೀ ಯವರು ರಜಾದಮೇಲೆ ಇರುವ ವರಿಗೂ ಆಫೀಸಿನ ಚಾರ್ಜಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಹುಕುಂ ಬಮೋಜೀಬ್,
ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಥಾಸ್, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್, ಆರ್. ಇ.,
ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖಾ ಮೈಸೂರು ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರಿಟರಿ.